

ΒΗΜΑgazzino

ALEKSANDRA

STANFORD AT VIVA

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ
ΡΥΘΜΙΚΗΣ
ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ,
Η ΑΠΟΠΕΙΡΑ
ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ,
ΟΙ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ
ΤΗΝ ΚΟΜΑΝΕΤΣΙ

STANFORD ΣΤΑ ΑΔΥΤΑ ΕΝΟΣ ΚΟΡΥΦΑΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΖΙΜΑ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΜΑΛΕΡ, ΠΕΔΙΑΔΙΤΑΚΗΣ, ΚΑΣΕΛ
ΤΑΞΙΔΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΡΟΒΙΝΣΩΝΕΣ ΣΕ ΠΟΛΥΤΕΛΗ ΔΕΝΤΡΟΣΠΙΤΑ



ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΤΡΑ ΣΟΛΝΤΑΤΟΒΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΛΟ

Ακόμη και στις προηγμένες και οικονομικά εύρωστες κοινωνίες όπου τα παιδιά μεγαλώνουν ασφαλή και προστατευμένα, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και χωρίς να στερούνται κανένα αγαθό, υπάρχουν κορίτσια που δεν γνωρίζουν παιδική ηλικία. Που δεν μπορούν να απολαύσουν το παιχνίδι με τις συνομήλικές τους, που ακόμη και τα Σαββατοκύριακα δεν τα αφήνουν να κοιμηθούν παραπάνω και να σηκωθούν από το κρεβάτι στις 12 το μεσημέρι, που δεν τους επιτρέπεται να φάνε όσες σοκολάτες και όσα παγωτά θα ήθελαν ή να ξενυχτήσουν σε πάρτι. Τέτοια κορίτσια, προορισμένα όχι απλώς για τη νίκη αλλά για να ξεπερνούν τον εαυτό τους, να ξεπερνούν από νίκη τις ανθρώπινες δυνατότητες, είναι οι πρωταθλήτριες της ρυθμικής γυμναστικής. Μικροκαμωμένες, κομψές και αδύνατες, χωρίς ίχνος λίπους στα καλογυμνασμένα σώματά τους, απίστευτα εύλυγστες και ανάλαφρες, όπως ένα φτερό στον άνεμο, οι κοπέλες αυτές γίνονται, λόγω και της γοητευτικής εμφάνισής τους, ανάρπαστες, όχι μόνο στα μεγάλα αθλητικά τουρνουά αλλά και στα lifestyle περιοδικά. Σε έντυπα που τις παρουσιάζουν στα εξώφυλλα τους και στα αφιερώματα που τους κάνουν ως μοντέλα και ως star. Πρόκειται συνήθως για αφιερώματα όπου η αθλητική ιδιότητα των κοριτσιών είναι η πρόφαση για αδιάκριτες ματιές στην προσωπική ζωή τους. Κάπως έτσι, η Αλίνα Καμπάεβα περισσότερο συζητείται πλέον ως φημολογούμενη σύντροφος και μητέρα των (δίδυμων) γιων του Βλαντίμιρ Πούτιν παρά ως χρυσή ολυμπιονίκης και παγκόσμια πρωταθλήτρια της Ρωσίας στη ρυθμική γυμναστική. Με τον ίδιο αδιάκριτο τρόπο οι προβολείς της δημοσιότητας φωτίζουν αυτές τις ημέρες μία ακόμη σπουδαία αθλήτρια, από εκείνες που διαδέχθηκαν την Καμπάεβα, την επίσης Ρωσίδα Αλεξάντρα Σολντάτοβα. Μόνο που, αν η ιστορία της (όπως όλα δείχνουν) εκλεκτής του παντοδύναμου Πούτιν είχε έρωτα και πάθος, η ιστορία της Σολντάτοβα είναι μία από τις πιο στενόχωρες και μελαγχολικές που έχουμε ακούσει τον τελευταίο καιρό.

Αν τα πράγματα έγιναν όπως αρχικά γράφτηκαν, γιατί ακολούθησαν διαψεύσεις από την ίδια και «ήξεις, αφήξεις» δημοσιεύματα που δημιούργησαν σύγχυση.

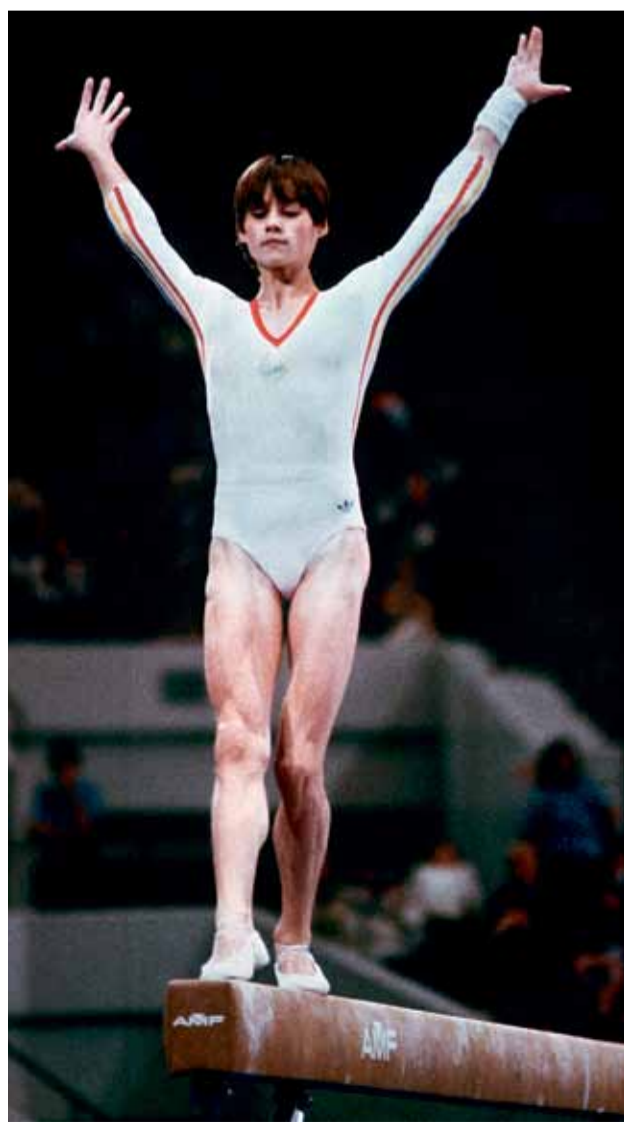
Ένα πολύ κοφτερό μαχαίρι

Πριν από μερικές ημέρες τα ρωσικά μέσα ενημέρωσης μετέδωσαν πως η μόλις 21 χρόνων Σολντάτοβα επιχείρησε να βάλει τέλος στη ζωή της κόβοντας τις φλέβες της. Και πως μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο με ακατάσχετη αιμορραγία. Η είδηση έκανε τον γύρο του κόσμου και το όνομα της Σολντάτοβα έγινε γνωστό και σε ανθρώπους που δεν γνώριζαν τα σημαντικά επιτεύγματά της στο αθλητικό τρέν. Λίγο μετά η προπονήτριά της, Άννα Ντιασένκο, έσπευσε να διαψεύσει τα δημοσιεύματα λέγοντας πως «δεν υπήρξε απόπειρα αυτοκτονίας. Η κατάσταση της Αλεξάντρα είναι καλή και αύριο θα πάρει εξιτήριο. Μου τηλεφώνησε η ίδια χθες το πρωί, από το νοσοκομείο, και μου είπε να μην ανησυχώ, καθώς έμεινε για να υποβληθεί σε ορισμένες εξετάσεις. Τα περι απόπειρας αυτοκτονίας που ακούγονται είναι ένα τεράστιο σοκ για εμένα, όπως και για όλους». Λίγο αργότερα η Σολντάτοβα ανέβασε βίντεο, σε λογαριασμό που διατηρεί στο Instagram η προπονήτριά της, για να διαψεύσει με τη σειρά της πως επιχείρησε να βάλει τέλος στη ζωή της: «Θα ήθελα να ζητήσω από όλους σας να μην ανησυχείτε για εμένα, είμαι απολύτως καλά» είπε και συνέχισε: «Ο,τι συμβαίνει επιβεβαιώνει αυτό που λένε για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, πως δηλαδή γράφουν ιστορίες τρόμου και μισές αλήθειες. Μην πιστεύετε όσα γράφουν χωρίς να έχουν στοιχεία και αποδείξεις. Καθώς έφτιαχνα το πρωινό μου κόπη-

κα, μπορεί να συμβεί στον καθένα. Τα μαχαίρια είναι κοφτερά. Είμαι γυμνάστρια και δεν είμαι εξοικειωμένη με το να μπαίνω στην κουζίνα. Στον δρόμο για την προπόνησή μου έκανα μια στάση στο νοσοκομείο για να μου περιποιηθούν το τραύμα επαγγελματικά και να μην το κάνω μόνη μου. Ενημέρωσα την προπονήτριά μου και αυτό είναι το τέλος της ιστορίας». Για να βουλώσει τα στόματα που εξακολουθούσαν να διαδίδουν διάφορα εμφανίστηκαν και σε ένα γκαλά.

Η «θυσία» της Κομανέτσι
Τα ίδια πάνω-κάτω λένε όλες οι μεγάλες αθλήτριες της ρυθμικής, αλλά και της ενόργανης γυμναστικής, όπως π.χ. η Νάντια Κομανέτσι, η παιδική ηλικία της οποίας περιλάμβανε καθημερινές πολύωρες προπονήσεις (έξι ημέρες την εβδομάδα) υπό την επίβλεψη του αμελικτικού Μπέλα Κάρολι. Και αν η Κομανέτσι μεγάλωνοντας του έδωσε συγχωροχάρτι για τις μεθόδους του (που περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, ενέσεις που διέκοπταν για χρόνια την περίοδο καθώς και την καθημερινή κατάποση δεκάδων ύποπτων χαπιών) λέγοντας «αυτός ήταν ο τρόπος με τον οποίο με έκανε πρωταθλήτρια», άλλες αθλήτριες, όπως η Ρόντικα Ντούνκα, χαρακτήρισαν τα μαθήματα μαζί του ως θητεία σε στρατόπεδο συγκέντρωσης, κατηγορώντας τον ακόμη και για ξυλοδαρμούς. Βεβαίως, η Σολντάτοβα δεν μεγαλώνει στην κομμουνιστική Ρουμανία όπου μεγάλωσε η Κομανέτσι. Επίσης τα πράγματα (οι συμπεριφορές, ο τρόπος προπόνησης κ.λπ.) έχουν βελτιωθεί από εκείνη την εποχή και οι σημερινές αθλήτριες δύσκολα θα ανέχονταν έναν προπονητή-δυνάστη και βασανιστή, όπως τον Κάρολι. Δύσκολα; Γιατί ο πρωταθλητισμός και στον χώρο της ρυθμικής γυμναστικής συνεπάγεται παντού και πάντα ασαμάτητο κόπο, «πολλούς τραυματισμούς και πολύ πόνο»,

Ο αγώνας με τη βουλιμία
Όμως, ακόμη και αν αυτό είναι το τέλος της ιστορίας, ακόμη και αν η πρωταθλήτρια πράγματι δεν προσπάθησε να αυτοκτονήσει παρά τιμωρήθηκε για την αδεξιότητά της στα οικιακά με ένα βαθύ κόψιμο στο αριστερό χέρι της, ο θόρυβος που δημιουργήθηκε θύμιζε πως η καθημερινότητα της Αλεξάντρα Σολντάτοβα ήταν και εξακολουθεί να είναι μια δύσκολη και επίπονη υπόθεση, όχι μόνο λόγω της ασκητικής και σκληρής ζωής που κάνει, αλλά και λόγω ενός μεγάλου προβλήματος υγείας που αντιμετωπίζει. Όπως η ίδια η πρωταθλήτρια αποκάλυψε πρόσφατα, «η ζωή μου είναι αφιερωμένη στο όμορφο άθλημα της ρυθμικής γυμναστικής και στον αγώνα με τη βουλιμία». Το διατροφικό πρόβλημα που την ταλαιπωρεί τα τελευταία χρόνια το κράτησε αρ-



● Η Νάντια Κομανέτσι εκτελεί το πρόγραμμά της στη δοκό στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1980 στη Μόσχα, όπου κέρδισε το χρυσό μετάλλιο. Στην ίδια διοργάνωση απέσπασε το χρυσό και στις ασκήσεις εδάφους.

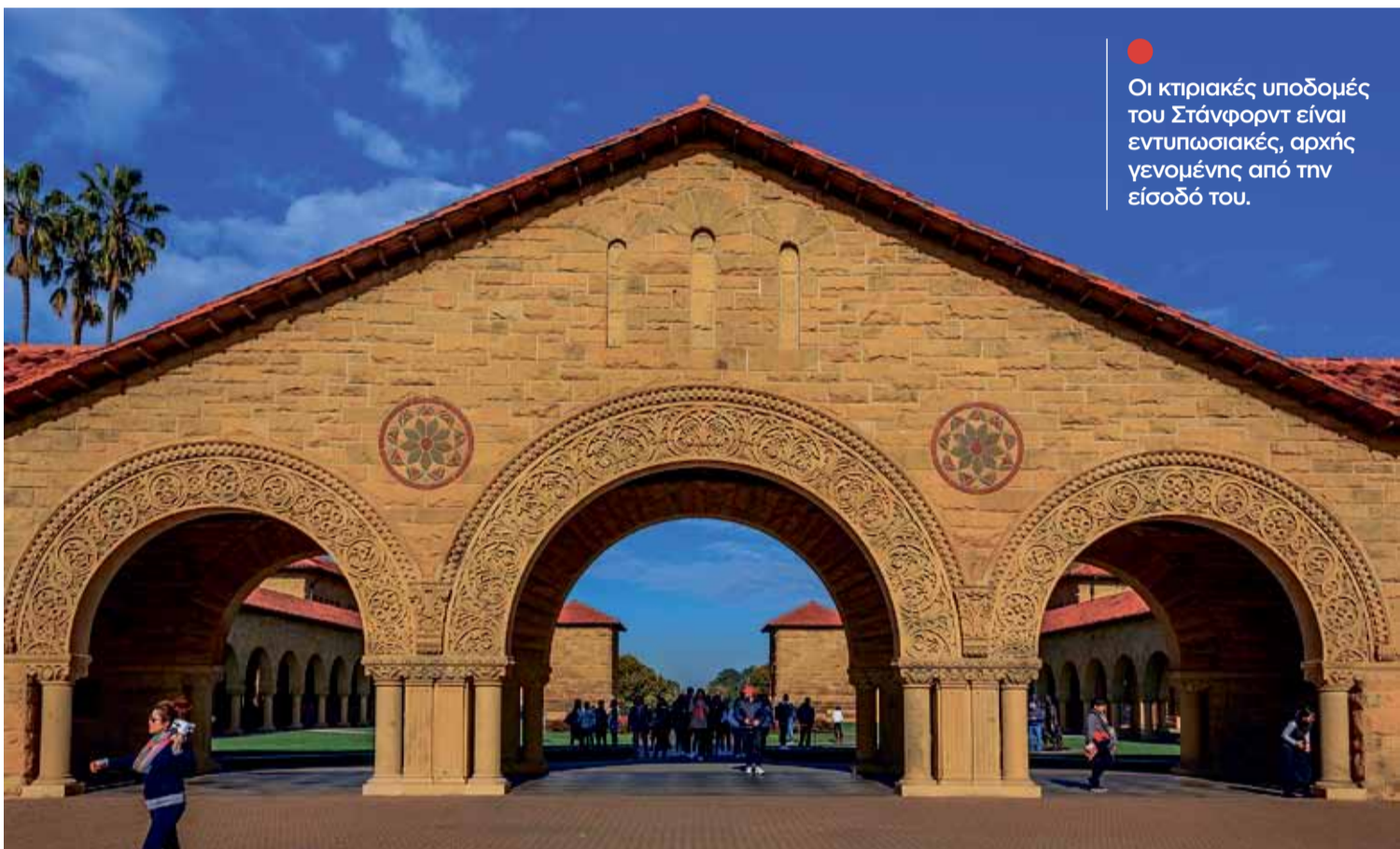
● Η Αλεξάντρα Σολντάτοβα σε μια άσκηση που επιβεβαιώνει την εντυπωσιακή ελαστικότητα του σώματός της, από το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ρυθμικής Γυμναστικής που είχε γίνει τον Σεπτέμβριο του 2018 στη Σόφια της Βουλγαρίας.



Αυτό που θέλω να πω σε όσους πάσχουν από βουλιμία είναι πως το δυσκολότερο κομμάτι της διαδικασίας, που όμως θα τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, είναι να το παραδεχθούν



Η ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΑΝΦΟΡΝΤ



Οι κπριακές υποδομές του Στάνφορντ είναι εντυπωσιακές, αρχής γενομένης από την είσοδό του.

Καινοτομίες που άλλαξαν τον ρου της Ιστορίας και διάσημοι απόφοιτοι που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο ζούμε την καθημερινότητά μας. Το BHMAGAZINO εξερευνά τον θαυμαστό κόσμο του Stanford University.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΛΑΚΗ

Όλα ξεκίνησαν το 1885 και πίσω από την ίδρυσή του κρύβεται μία βαθιά ανθρώπινη ιστορία. Το Στάνφορντ, ένα από τα μεγαλύτερα πανεπιστημιακά ιδρύματα του κόσμου, θεμελιώθηκε στη μνήμη ενός παιδιού. Συστήθηκε όταν ο μεγιστάνας, πρόεδρος των σιδηροδρόμων Central και Southern Pacific, γερουσιαστής και πρώην κυβερνήτης της Καλιφόρνιας Λίλαντ Στάνφορντ (Leland Stanford) και η σύζυγός του, Τζέιν Ελίζαμπεθ Λάθροπ Στάνφορντ, έχασαν τον 15χρονο μονάκριβο γιο τους, Λίλαντ Στάνφορντ τζούνιορ, από τύφο. Μετά τον τραγικό θάνατο του παιδιού το 1884 αφιερώθηκαν σε έναν σκοπό και δώρισαν την τεράστια περιουσία τους καθώς και τη γη τους (για την ακρίβεια 33 τετραγωνικά χιλιόμετρα στο Πά-

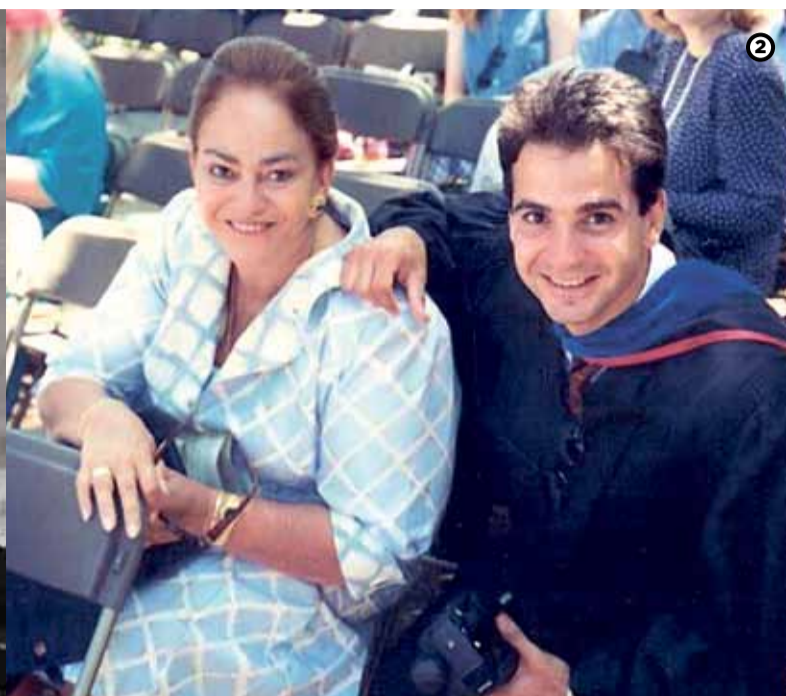
λο Άλτο στις Καλιφόρνιας) ώστε να δημιουργηθεί εκεί το campus ενός νέου, πρωτοποριακού πανεπιστημίου, το οποίο πρωτολειτούργησε το 1891. Το όραμά τους; Να δώσουν ζωή σε ένα ίδρυμα δημοκρατικό, αδογματίστο, ανοιχτό τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες, ένα πανεπιστήμιο δηλαδή το οποίο θα απομακρυνόταν από τους παραδοσιακούς τρόπους εκπαίδευσης και θα άνοιγε νέους ορίζοντες. Και τα κατάφεραν. Σήμερα το Στάνφορντ θεωρείται ένα από τα καλύτερα πανεπιστήμια στον κόσμο. Γιατί είναι το ίδρυμα των 83 Νομπέλ και των 27 βραβείων Τούρινγκ. Γιατί είναι το πανεπιστήμιο μέσα από τα σπλάχνα του οποίου ξεπήδησε η Σίλικον Βάλει, ενώ συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με τη δημιουργία εταιρειών-κολοσσών όπως οι Hewlett-Packard, Google, Cisco, Yahoo!, Instagram, LinkedIn,

Snapchat κ.ά. Είναι το ίδρυμα που για το 2019 κατέλαβε την 4η θέση μεταξύ των πανεπιστημίων σε όλον τον κόσμο στον τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης σύμφωνα με την αξιολόγηση της Scimago Institutions Rankings, ενώ για την ίδια χρονιά το περιοδικό «Times Higher Education» ανακοίνωσε ότι το Στάνφορντ υπήρξε το τρίτο καλύτερο πανεπιστήμιο στον κόσμο. Είναι το ίδρυμα επίσης το οποίο ο πρώην πρόεδρος των ΗΠΑ Μπαράκ Ομπάμα χαρακτήρισε σε ομιλία του, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Συνόδου Κορυφής για την Επιχειρηματικότητα το 2016, «ένα μέρος που τιμά την ικανότητά μας ως ανθρώπινων όντων να ανακαλύπτουμε και να μαθαίνουμε και να χτίζουμε, να αμφισβητούμε, να επανασηματίζουμε, να δημιουργούμε νέους τρόπους να συνδεθούμε και να εργαζόμαστε ο ένας με τον άλλον».

Ένα campus όνειρο για κάθε φοιτητή

Με «προίκα» ύψους 27,7 δισ. δολ. από δωρεές (στοιχεία του 2019), το Στάνφορντ διαρθρώνεται σε επτά σχολές (Business, Εργεσίας και Περιβαλλοντικών Επιστημών, Εκπαίδευσης, Μηχανικής, Ανθρωπιστικών Σπουδών και Επιστημών, Ιατρικής και Νομικής), αλλά και σε 18 διεπιστημονικά ινστιτούτα, μετρώνας συνολικά 16.000 σπουδαστές και 1.800 μεταδιδακτορικούς φοιτητές. Την ίδια στιγμή αποτελεί μία αθλητική υπερδύναμη με 900 σπουδαστές-αθλητές και 128 εθνικούς τίτλους. Μην ξεχνάμε ότι από τα έδρανα του Στάνφορντ πέρασε ο «Μίδας» αλλά ταυτόχρονα και κακό παιδί του παγκόσμιου γκολφ, ο υπεραθλητής Τάιγκερ Γουντς. Την ίδια στιγμή το διδακτικό προσωπικό του ιδρύματος αγγίζει τα 2.240 άτομα – μάλιστα 17 κάτοχοι Νομπέλ

είναι μέλη της πανεπιστημιακής του κοινότητας –, με την αναλογία σπουδαστών - διδασκόντων να είναι 5:1. Μεγάλη βάση δίνεται και στην καινοτομία και στην έρευνα, με ένα συνολικό budget που αγγίζει τα 1,63 δισ. δολάρια. Το campus του Στάνφορντ αποτελεί ένα μικρό θαύμα, με το 97% των προπτυχιακών φοιτητών να διαμένουν εκεί. Περιλαμβάνει πάνω από 700 κτίρια – τα περισσότερα από τα οποία αποτελούν πλέον τοπόσημα. Το Στάνφορντ είναι διάσημο μεταξύ άλλων για το Iris & B. Gerald Cantor Center for Visual Arts, ένα μουσείο με 24 αίθουσες αλλά και κήπους με αγάλματα – περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη μεγαλύτερη συλλογή γλυπτών του Ογκίστ Ροντέν στις ΗΠΑ. Είναι διάσημο για το Stanford University Medical Center, ένα πανεπιστημιακό νοσοκομειακό συγκρότημα που ανήκει στην Ιατρική Σχο-



1. Ο Τζον Φιτζέραλντ Κένεντι πέρασε από τα έδρανα του Stanford Graduate School of Business. 2. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης σε τελετή αποφοίτησης το 1993 με τη μητέρα του Μαρίκα. Ο Έλληνας πρωθυπουργός σπούδασε τόσο στο Χάρβαρντ όσο και στο Στάνφορντ. 3. Η Google των Λάρι Πέιτζ και Σεργκέι Μπριν ξεπήδησε μέσα από τα σπλάχνα του έγκριτου πανεπιστημίου. 4. Η Ρις Γουΐδερσπονν μπορεί να εισήχθη στο Στάνφορντ, αλλά δεν ολοκλήρωσε ποτέ τις σπουδές της. 5. Η Σιγκούρνι Γουίβερ και ο συμπρωταγωνιστής της Γουίλ Ρότζερς το 1972 σε στιγμήτυπο από το ανέβασμα της παράστασης «Ο Ανδροκλής και το λιοντάρι» στη σκηνή του Stanford Repertory Theater. 6. Ο ιδρυτής της Tesla Ελον Μασκ κατέχει το ρεκόρ συντομότερης φοίτησης στο Στάνφορντ. Εγκατέλειψε έπειτα από δύο ημέρες. 7. Η Τσέλι Κλίντον φοράοντας τήβεννο στη διάρκεια της αποφοίτησής της το 2001. Στο Στάνφορντ σπούδασε Ιστορία.



ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΑΤΕ ΣΤΟ ΔΕ



Από την Καλιφόρνια και τη Νέα Ζηλανδία στα δάση της Νότιας Αφρικής και από τις παρυφές του Αρκτικού Κύκλου στο Χρυσό Τρίγωνο της Νοτιοανατολικής Ασίας, μια νέα τάση στη φιλοξενία γεννιέται. Και γίνεται ένα με τη φύση.

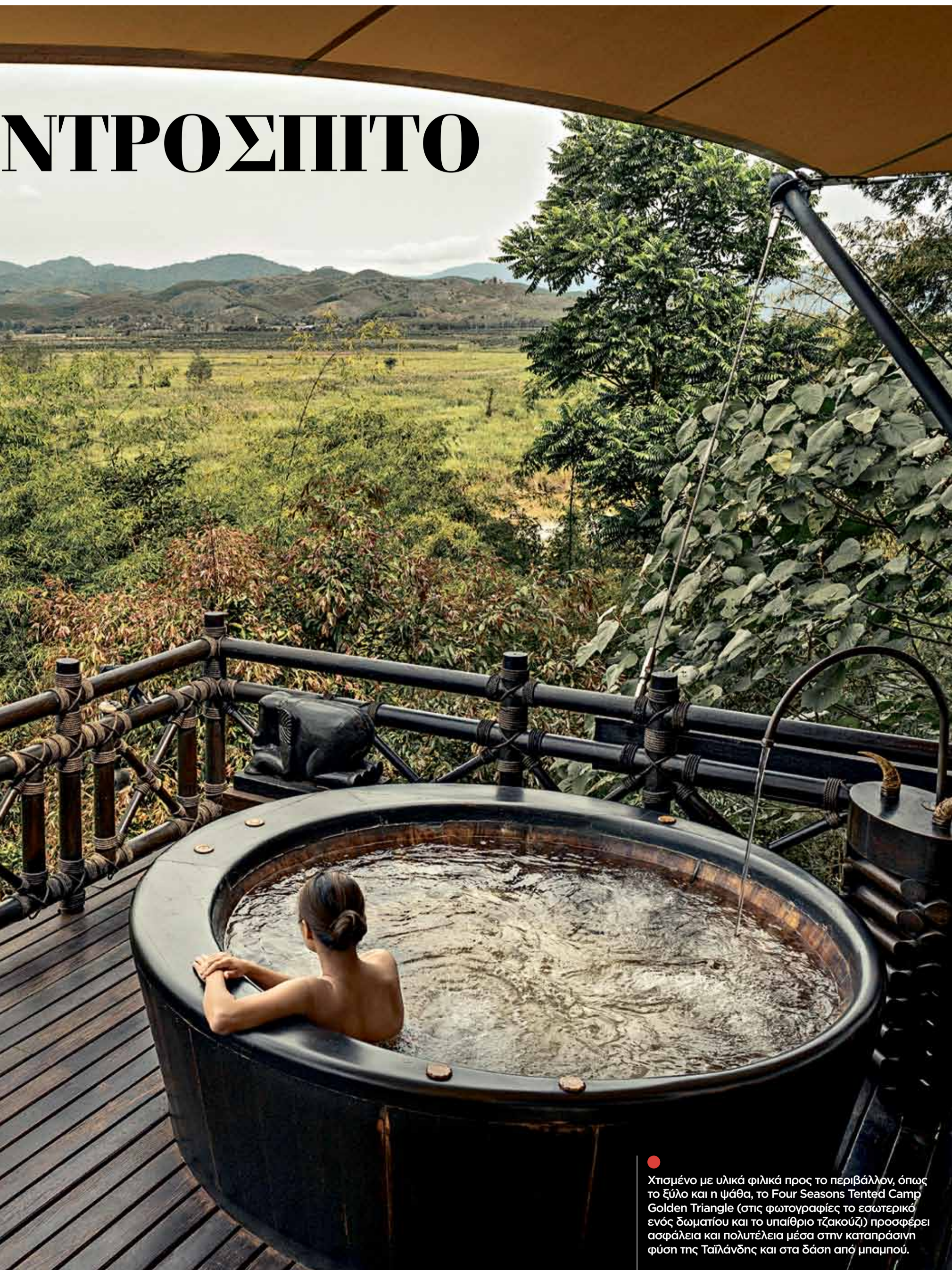
ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΔΙΟ

Στην «Οικογένεια ελβετών Ροβινσόνων», το μυθιστόρημα του Γιόχαν Ντάβιντ Βις το οποίο από το 1812 που κυκλοφόρησε δεν έχει σταματήσει να επανεκδίδεται σε όλον τον κόσμο, οι Ρόμπινσον, ο μπαμπάς, η μαμά και οι τέσσερις γιοι τους, στον δρόμο τους προς την Αυστραλία ναυαγούν σε ένα ακατοίκητο τροπικό νησί. Διάβαζα και ξαναδιάβαζα μαγεμένος την ιστορία τους όταν ήμουν παιδί, σε έναν τόμο των εκδόσεων Αγκυρα με σκληρό, πολύχρωμο εξώφυλλο. Περισσότερο και από τις περιπέτειές τους εκείνο που είχε τραβήξει την προσοχή μου ήταν το δεντρόσπιτο όπου κατοικούσε η οικογένεια. Σε ένα σπίτι σαν αυτό θα ήθελα κι εγώ να ζω, ένα

τέτοιο σπίτι ονειρευόμουν και συχνά ζωγράφιζα. Σήμερα μπορώ να πραγματοποιήσω εν μέρει το παιδικό μου όνειρο. Οχι αποκτώντας ένα δεντρόσπιτο ως μόνιμη κατοικία (κάτι που πλέον δεν μου φαίνεται ιδιαίτερα πρακτικό) αλλά περνώντας μερικές ημέρες διακοπών σε κάποιο από τα ξενοδοχεία-δεντρόσπιτα που λειτουργούν σε όλον τον κόσμο, έτσι για την εμπειρία. Πρόκειται εξάλλου για καταλύματα που παρέχουν κάθε άνεση σε όποιον θέλει να ζήσει... περίπου ως νέος Ρόμπινσον. Προστατεύοντάς τον από κινδύνους όπως εκείνοι που αντιμετώπιζε η οικογένεια μέσα στην άγρια φύση και προσφέροντάς του μόνο την παραμυθένια αίσθηση που σου δίνει ένα σπίτι φτιαγμένο από ξύλο, «σκαρφαλωμένο» στα κλαδιά και κρυμμένο μέσα



ΝΤΡΟΣΙΠΤΟ



● Χτισμένο με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον, όπως το ξύλο και η ψάθα, το Four Seasons Tented Camp Golden Triangle (στις φωτογραφίες το εσωτερικό ενός δωματίου και το υπαίθριο τζακούζι) προσφέρει ασφάλεια και πολυτέλεια μέσα στην καταπράσινη φύση της Ταϊλάνδης και στα δάση από μπαμπού.

● Οικογενειακή φωτογραφία των Μάλερ στις αρχές του 20ού αιώνα.



ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΡΚΟ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

«Κακόβουλη μούσα» ή «παθιασμένο πνεύμα»; «Υπερμεγέθης Βαλκυρία» ή «ζωοδότρια»; «Υστερική» ή «ενθουσιώδης»; «Αληθινή βασίλισσα της εποχής μας» ή «μεγάλη κυρία και οχετός ταυτόχρονα»; Ο Ελίας Κανέτι την απεχθανόταν. Ο Τέοντορ Αντόρνο την αποκαλούσε «τέρας». Ο Τόμας Μαν την έβρισκε διασκεδαστική. Η Αλμα Μάλερ υπήρξε από μόνη της σημείο των καιρών – εμβληματική νεανική παρουσία της αυτοκρατορικής Βιέννης του τέλους του 19ου αιώνα, ερωμένη υπέρλαμπρων αστέρων του καλλιτεχνικού στερεώματος, διχαστική προσωπικότητα για οικείους, φίλους και διανοούμενους σε Αυστροουγγαρία, Γαλλία και Ηνωμένες Πολιτείες. Υπήρξε διαδοχικά σύζυγος του Γκούσταβ Μάλερ, ερωμένη του Βάλτερ Γκρόπιους, ερωμένη του Οσκαρ Κοκόσκα, σύζυγος του Βάλτερ Γκρόπιους, σύζυγος του Φραντς Βέρφελ. Μια πρόσφατη βιογραφία της από τον γερμανό συγγραφέα Ολιβερ Χίλμες την καταδικάζει ως «φιλόνηκη και αμφιλεγόμενη», μία ακόμη πιο πρόσφατη από τη Βρετανίδα Κέιτ Χέιστ την υπερασπίζεται ως «σύγχρονη γυναίκα που έζησε πριν από την εποχή της». Κόρη του ζωγράφου Εμιλ Γιάκομπ Σίντλερ, διάσημου καλλιτέχνη της εποχής που είχε ελκύσει την προσοχή της αυλής των Αψβούργων, η Αλμα γεννήθηκε στη Βιέννη το 1879. Η τότε αυτοκρατορική πρωτεύουσα της αυστροουγγρικής Δυναμικής Μοναρχίας βάδιζε προς το απόγειό της στις τέχνες και τη λογοτεχνία: ονόματα όπως αυτά του φιλοσόφου Λούντβιχ Βίτγκενσταϊν, του αρχιτέκτονα Αντολφ Λος, του μουσικού Αρνολτ Σένπεργκ, των συγγραφέων Αρθουρ Σνίτσλερ, Στέφαν Τσβάιχ, Καρλ Κράους, Ρόμπερτ Μούζιλ θα αποκτούσαν πανευρωπαϊκή φήμη στα νεα-

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ, ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΗ, ΑΜΦΙΛΕΓΟΜΕΝΗ ΑΛΜΙΑ ΜΑΛΕΡ

Εκατόν εξήντα χρόνια από τη γέννηση του μεγάλου συνθέτη Γκούσταβ Μάλερ, το 1860, η γυναίκα που έφερε το όνομά του και διαχειρίστηκε την κληρονομιά του παραμένει μια διχαστική προσωπικότητα.

νικά χρόνια της Αλμα. Όταν ο πατέρας της θα πέθαινε ξαφνικά από σκωληκοειδίτιδα στην ηλικία των 50 ετών, το 1892, η μητέρα της θα παντρευόταν τον Καρλ Μολ, συνιδρυτή του περίφημου κινήματος της Sezession, των πρώιμων μοντερνιστών της Βιέννης. Και η ίδια θα έδειχνε από νωρίς την κλίση της προς τη μουσική μαθαίνοντας πιάνο και συνθέτοντας λίντερ υπό την καθοδήγηση του γνωστού συνθέτη Αλεξάντερ φον Τσεμλίνσκι. Την ίδια στιγμή, ωστόσο, παρέμενε μια ματαιόδοξη νεαρή κοπέλα στο μπελ επόκ πνεύμα των ημερών: «Οι άνδρες συνωστίζονταν γύρω μου σαν κουνούπια γύρω από λάμπα κι εγώ αισθανόμουν σαν βασίλισσα» αντιγράφει από το ημερολόγιό της τον Μάρτιο του 1900 ο Ολιβερ Χίλμες στο βιβλίο του «Malevolent Muse: The Life of Alma Mahler» (εκδ. Northeastern University Press). «Απρόσιτη και υπερήφανη, δεν έλεγα παρά τρεις ψυχρές λέξεις στον καθένα» υπερηφανευόταν. «Ή θα συνθέσεις ή θα πηγαίνεις σε πάρτι» της απαντούσε την επόμενη χρονιά ο Τσεμλίνσκι. «Διάλεξε αυτό που θέλεις – πήγαινε στα πάρτι».

Μια γυναίκα με πάθη

Ζωηρή και δυναμική, όπως την αποδίδει η Κέιτ Χέιστ στο δικό της έργο με τίτλο «Passionate Spirit: The Life of Alma Mahler» (εκδ. Basic Books), με έντονη προσωπικότητα και προερχόμενη από ένα μποέμ περιβάλλον, δεν άργησε να προσελκύσει το ενδιαφέρον των ανδρών. Τη φλέρταρε επίμονα στα 19 της ο 35χρονος Γκούσταβ Κλιμτ, συνιδρυτής της Sezession και ήδη διάσημος τόσο για τις επιδόσεις του στη ζωγραφική όσο και στην αποπλάνηση γυναικών. Κολακεύτηκε, ταλαντεύτηκε, αλλά δεν ενέδωσε, αμυνόμενη με έναν υπαινικτι-

●
Πορτρέτο της
Αλμα από άγνωστο
φωτογράφο το 1920.



**Οι άνδρες
συνωστίζονταν
γύρω μου σαν
κουνούπια
γύρω από
λάμπα κι εγώ
αισθανόμουν
σαν βασίλισσα.
Απρόσιτη και
υπερήφανη,
δεν έλεγα παρά
τρεις ψυχρές
λέξεις στον
καθένα**



κό στίχο από τον «Φάουστ» του Γκαίτε: «Μην κάνεις χάρες χωρίς δαχτυλίδι στο δάχτυλό σου». Δαχτυλίδι δεν υπήρξε ούτε από τον Τσεμλίνσκι, όμως εκείνος ήταν ο πρώτος της εραστής – η μάθηση διακοπτόταν από τα φιλιά και το αντίθετο. Παράλληλα, εμφανίζονταν επίδοξοι μνηστήρες, θαμνωμένοι θαυμαστές και το «ωραιότερο κορίτσι της Βιέννης» παρατηρούσε τις προεξοχές που προξενούσε η παρουσία της στα παντελόνια των ανδρών, όπως, για παράδειγμα, σε εκείνο του Μαξ Μπούρκχαρντ, πρώην καλλιτεχνικού διευθυντή του διάσημου Μπουργκτεάτερ. Τον Νοέμβριο του 1901, όμως, γνώρισε τον Γκούσταβ Μάλερ, σχεδόν είκοσι χρόνια μεγαλύτερό της και παγκοσμίως γνωστό συνθέτη. Ο Μάλερ ωστόσο της ξεκαθάρισε εξ αρχής ότι το τίμημα της σχέσης τους θα ήταν η πιθανή δική της καριέρα στη μουσική. Η Χέιτστ επισημαίνει ότι η Αλμα, συνθέτρια μερικών δεκάδων λίντερ, τα οποία δεν σπερούσαν χάρες, «παρέμενε μια ταλαντούχα ερασιτέχνης». Εκείνος λογιζόταν ως κορυφαίος μεταξύ των ομοτέχνων του και θεωρούσε εύλογο να δηλώνει «για να ευτυχίσουμε πρέπει να είσαι γυναίκα μου, όχι συνάδελφός μου». Η Αλμα πρώτα πνίγηκε στα δάκρυα, έπειτα πήγε στην όπερα και στη συνέχεια προέβη σε μια διαδικασία ορμητικού ρομαντικού εξορθολογισμού: «Αν όμως εγώ εγκατέλειπα τη μουσική μου γι' αυτόν;». Η αυτοθυσία ως αυθυποβολή λειτούργησε για τα πρώτα χρόνια του γάμου τους, κατά τα οποία εκείνη περίμενε κάθε μεσημέρι το τηλεφώνημα του βοηθού του Μάλερ ώστε να έχει αυτός τη σούπα του στη σωστή θερμοκρασία στα δεκαπέντε λεπτά που θα περνούσαν έως ότου φθάσει και έτρωγε δίπλα του σιωπηρά προκειμένου να μη διαταράξει

ΣΤΗ ΦΩΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΥΚΟΥ

Τα διάσημα cuckoo clocks έχουν δημιουργήσει σχολή στην ωρολογοποιία και στη διακόσμηση, προσφέροντας έμπνευση ακόμη και για τα αυτοκρατορικά αβγά Fabergé.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΒΙΛΙΟ

«Η Ελβετία είχε πεντακόσια χρόνια ειρήνης και δημοκρατίας και τι μας έδωσε; Το ρολόι-κούκο». Αστεία αλλά και φαρμακερή η φημισμένη ατάκα που εκφωνεί ο Ορσον Γουέλς στην ταινία «Ο τρίτος άνθρωπος» (1949), το σενάριο της οποίας υπογράφει ο Γκράχαμ Γκριν. Μια ατάκα που καθόλου δεν κολακεύει την ευνοημένη, την πάμπλουτη, την ακριβότερη (σύμφωνα και με τα στοιχεία που έδωσε πρόσφατα στη δημοσιότητα η Παγκόσμια Τράπεζα) χώρα του κόσμου. Όμως το ρολόι-κούκος μάλλον αδικείται όταν χρησιμοποιείται από τον Γκριν ως... πειστήριο της απραξίας/αφασίας των Ελβετών. Επειδή ο χειροποίητος μηχανισμός λειτουργίας του είναι αρκετά περίπλοκος και η κατασκευή του απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις και δεξιότητες. Αλλά και επειδή, λειτουργώντας όχι μόνο ως χρηστικό αλλά και ως διακοσμητικό αντικείμενο (με τα πορτάκια του να ανοίγουν και έναν κούκο να πετιέται έξω για να αναγγείλει κάθε αλλαγή της ώρας), συχνά έχει τα χαρακτηριστικά εικαστικού έργου τέχνης, με περίτεχνα σκαλισμάτα στην ξύλινη όψη του, με τη χρήση ασημιού, χρυσού και ημιπολύτιμων και πολύτιμων λίθων για την επένδυσή του. Δεν μιλάμε, βεβαίως, για τα ρολόγια-κούκους που μπορούμε όλοι να αγοράσουμε έναντι μερικών δεκάδων ευρώ στα καταστήματα με είδη σπιτιού, αλλά για ρολόγια ιδιαίτερης αξίας που έχουν βρει περίοπτη θέση σε ιδιωτικές συλλογές και μουσεία. Ορισμένα εκ των οποίων δημοπρατούνται κατά διαστήματα από μεγάλους οίκους, όπως οι Christie's

και Sotheby's, αλλά και διαδικτυακά (π.χ. στο eBay), με τις τιμές τους να ξεκινούν από τις 5.000 και τις 10.000 ευρώ και να ανεβαίνουν πολύ, πάρα πολύ.

Οι θησαυροί του Fabergé

Αλλά πάλι από αυτά τα ρολόγια είναι απλώς ανεκτίμητα! Όπως το περίφημο Cockerel Egg, το ρολόι-κούκος σε σχήμα αβγού που έφτιαξε ο οίκος Fabergé, για την ακρίβεια ο Πέτερ Καρλ Φαμπερτζέ, ένας από τους γιους του ιδρυτή της θρυλικής κοσμηματοποιίας, για τον τσάρο Νικόλαο τον Β'. Το εντυπωσιακό κομψοτέχνημα δωρίστηκε το 1900 από τον τσάρο στη μητέρα του, αυτοκράτειρα Μαρία Φεοντόροβνα της Ρωσίας. Πρόκειται για ένα επισματωμένο και στολισμένο με χρυσό, διαμάντια, ρουμπίνια και μαργαριτάρια αβγό, που εμπεριέχει μηχανισμό ρολογιού και το οποίο στο πάνω μέρος του έχει μια εγκοπή καλυμμένη από περίτεχνη ολόχρυση «δαντέλα». Από εκεί προβάλλει με το πάτημα ενός κουμπιού ένα ωδικό πτηνό (εν προκειμένω πετεινός) για να κουνήσει με (μηχανική) χάρη και νάζι τα φτερά και το ράμφος του. Το ρολόι πέρασε στη συλλογή ενός από τους πλουσιότερους επιχειρηματίες της Ρωσίας, του «βαρόνου του αλουμινίου» Βίκτορ Βέκσελμπεργκ και εκτίθεται μόνιμα στο Μουσείο Fabergé της Αγίας Πετρούπολης. Πρόκειται για το πρώτο από τα τέσσερα ρολόγια-αβγά με πτηνά που κινούνται και κελαηδούν τα οποία φέρουν την υπογραφή της Fabergé. Το Kelch Chanticleer Egg κατασκευάστηκε το 1904, διακοσμήθηκε με χρυσό (σε διάφορες αποχρώσεις), ροζ διαμάντια, μαργαριτάρια και ασημί και δωρίστηκε από τον ρώσο ευγενή Αλεξάντερ Κελτς στη σύζυ-



Επάνω: Το περίφημο Rothschild Fabergé Clock Egg, με έναν όχι κούκο αλλά αδαμάντινο κόκορα στην κορυφή του, δημοπρατήθηκε για περισσότερα από 10,5 εκατομμύρια ευρώ.

Δεξιά: Ασημί, χρυσός, διαμάντια και μαργαριτάρια στολίζουν το Kelch Chanticleer Egg, που κατασκευάστηκε το 1904.

● Ένα... δάσος από ξύλινους κούκους στολίζει τους τοίχους του CuckooLand Museum, ενός μουσείου αφιερωμένου στα ρολόγια και κυρίως στα ρολόγια-κούκους, το οποίο βρίσκεται στην Αγγλία, κοντά στο Μάντσεστερ.



**Στον
γερμανικό
Μέλانا
Δρυμό λέγε-
ται πως κατα-
σκευάστηκαν
τα πρώτα
ρολόγια-
κούκι,
περί το 1600**



γό του (και χήρα του αδελφού του) Μπάρμπαρα. Το αυτοκρατορικό Bay Tree Egg, γνωστό και ως Orange Tree Egg, είναι ένα εντυπωσιακό αβγό-δέντρο όπου ο κούκος προβάλλει μέσα από τα πυκνά φύλλα για να τινάξει τα φτερά του, να κινήσει το κεφάλι του και να τραγουδήσει. Και αυτό το κομφοτέχνημα δώρισε ο τσάρος Νικόλαος Β', το 1911, στη μητέρα του. Τέλος, το Rothschild Fabergé Clock Egg με τον αδαμάντινο – όχι κούκο αλλά – κόκορα, κατασκευάστηκε το 1902 για την οικογένεια Ρότσιλντ. Για την ακρίβεια, προκειμένου να προσφερθεί από τη βαρόνη Βεατρίκη Εφρούσι ντε Ρότσιλντ στη Ζερμέν Αλπέν, αρραβωνιαστικιά του μικρού αδελφού της, βαρόνου Εδουάρδου ντε Ρότσιλντ. Εως το 2007 ανήκε στην οικογένεια. Στη συνέχεια δημοπρατήθηκε από τον οίκο Christie's στο Λονδίνο για 8,9 εκατομμύρια στερλίνες (περισσότερα από 10,5 εκατ. ευρώ) και για να γίνει, εκείνη την εποχή, το πιο ακριβό ρολόι που είχε πουληθεί ποτέ! Αγοράστηκε από τον ρώσο συλλέκτη Αλεξάντερ Ιβάνοφ για να εκτεθεί στο Μουσείο Fabergé που άνοιξε ο ίδιος ο Ιβάνοφ στο Μπάντεν-Μπάντεν. Στις 8 Δεκεμβρίου 2014 ο ιδιοκτήτης του παραχώρησε το αβγό-κούκο στο Μουσείο Ερμιτάζ της Αγίας Πετρούπολης, με τον πρόεδρο της Ρωσίας Βλαντίμιρ Πούτιν να παρίσταται στην υποδοχή του και να εκφωνεί λόγο.

Από τον Μέλانا Δρυμό ως το Μάντσεστερ

Ποιος να το έλεγε στους μάστορες του Μέλانا Δρυμού, τους πρώτους κατασκευαστές των ρολογιών-κούκων, πως τα – χαρτωμένα για κάποιους, κίτς για άλλους – δημιουργήματά